

Sant Miquel de la Comanda

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Cal Segura
Emplaçament En una petita elevació rodejada de camps de conreu, al costat sud de la carretera BV-1031.
Alçada: 650

Coordenades:

Latitud: 41.70071175362397
Longitud: 1.5509551656206801
UTM Est (X): 379432
UTM Nord (Y): 4617562

Classificació

Número de fitxa 08170-145
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XIII
Any 1261
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08169A011000560000IY

Fitxes associades:

[Escoles](#)

[Col·lecció dels Prats de Rei al Museu Comarcal de Manresa](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dj., 12/01/2017 - 01:00

Descripció

Sobre un petit turó que domina la plana on s'assenta la vila de Prats de Rei, i a mig camí entre aquesta vila i la torre i castell de la Manresana, es localitzen unes poques restes dels fonaments de la capella de Sant Miquel de la comanda, detectables a través dels amuntegaments de material constructiu concentrats als marges del camp, entre ells blocs molt ben escairats de mida mitjana. Es tractaria de les restes d'una església d'estil romànic, construïda a mitjans segle XIII, que va ser desmuntada el 1936 per construir les escoles públiques amb els seus carreus. A l'emplaçament original de la capella, però, queden encara els fonaments de l'edifici religiós i, amb tota probabilitat, altres elements arqueològics en el subsòl com ara tombes i les restes dels fonaments de les construccions annexes a la capella, atès que el lloc havia estat un antic monestir on hi vivia un grup de cavallers-monjos de la Comanda del Sant Sepulcre. Només part dels seus elements arquitectònics decorats es van conservar de la destrucció del monument i es troben actualment custodiats a l'església parroquial.

Història

El lloc de Sant Miquel de la Comanda localitzat al terme dels Prats de Rei era una de les cases filials de l'església i monestir de Santa Anna de Barcelona, el qual era la seu de l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem a Catalunya. Altres cases filials foren el priorat del Sant Sepulcre d'Olèrdola, el Sant Sepulcre de Peralada, el priorat de Marcèvol, el Lledó de Valls, i Sant Vicenç del Garraf. A Sant Miquel de la Comanda dels Prats de Rei hi va viure i desenvolupar la seva activitat un grup de cavallers-monjos de la Comanda del Sant Sepulcre. Ja l'any 1126 el bisbe de Vic havia lliurat l'església parroquial de santa Maria, junt amb sant Andreu de la Manresana i Sant Ermengol, a l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem, essent aquesta una de les notícies més primitives de la presència de l'Ordre a Catalunya. Però el priorat de Sant Miquel de la Comanda no apareix documentat per primer cop fins un segle després, i la seva creació és deguda als termes d'una concòrdia signada l'any 1261 entre el Prior de l'església de Santa Anna de Barcelona i el rector de l'església de Santa Maria de Prats de Rei. Aquesta Concòrdia incloïa capítols com la presentació periòdica al bisbe d'un frare de l'Ordre que residiria a Prats i que serviria les esglésies de Santa Maria de Prats i Sant Andreu de la Manresana sota l'obediència del bisbe. Per tal de donar compliment a aquest últim punt, es fundà la comanda de Sant Miquel a mig camí entre Prats de Rei i el castell de la Manresana. Ara bé, en uns capítols signats dos anys més tard, el 1263, entre el rector de prats i el prior de Sant Miquel, s'especificava que les campanes de Sant Miquel de la Comanda no podrien ser tocades fins que no haguessin sonat les de Prats (exceptuant el toc de matines). El Papa Innocenci VIII va fusionar l'Ordre del Sant Sepulcre amb la dels Hospitalers l'any 1489 i uns pocs decennis abans de la secularització de l'Ordre, l'any 1542 el priorat de Santa Anna de Barcelona vengué Sant Miquel de la Comanda al monestir de Montserrat. L'últim i definitiu episodi històric viscut per aquest monument pratenc fou l'espoli gairebé total del seu material constructiu per a la construcció de les noves escoles del poble de Prats de Rei l'any 1936. Part dels elements decorats es van salvar i es conserven al Museu Comarcal de Manresa. Actualment, atès que en el subsòl resten els fonaments de les antigues edificacions, el lloc té la naturalesa de jaciment arqueològic.

Bibliografia

-CASTELLÀ RAICH, Gabriel (1942): 'Ermita de Sant Miquel de Prats del Rey', Boletín de la Agrupación Fotográfica de Igualada, època II, n. 42, Igualada, p. 3-4. -CATALÀ ROCA, Pere (dir.) (1976): Els castells catalans, vol. V, Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 348. -BENET CLARÀ, Albert (1992): 'Santa Maria dels Prats de Rei'; 'Restes de Sant Miquel de la Comanda', Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia,

Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 345, 472-474. -ARAN SURIOL, Joan (2002): Santa Anna de Barcelona, ed. Mediterrània, Barcelona.

Enllaços d'interès:

<http://www.monestirs.cat/monst/anoia/an22miqu.htm>

